

БҰЙРЫҚ

01.10.2026 м

Қосшы қаласы

ПРИКАЗ

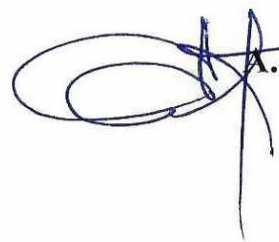
№ *01-09/41*

город Косшы

**«Қосшы қаласының ішкі саясат,
мәдениет, тілдерді дамыту және
спорт бөлімі» ММ сыбайлас
жемқорлыққа қарсы
стандарттарды бекіту туралы**

Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес
БҰЙЫРАМЫН:

1. Қоса беріліп отырған «Қосшы қаласының ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімі» мемлекеттік мекемесінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары бекітілсін.
2. Осы бұйрықтың орындалуын бақылауды өзіме қалдырамын.
3. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

 А. Конбай

1. Жалпы ережелер

1. «Қосшы қаласының ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімі» ММ-нің сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттары (бұдан әрі – сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар) Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Заңының 10-бабының 2-тармағына сәйкес әзірленді.
2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеуші «Қосшы қаласының ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімі» ММ болып табылады.
3. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мемлекеттік кірістер органдары үшін сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеуге бағытталған.
4. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеудің міндеттері:
 - 1) «Қосшы қаласының ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімі» ММ лауазымды адамдарының сыбайлас жемқорлыққа қарсы орнықты мінез-құлқын қалыптастыру;
 - 2) сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың теріс салдарының алдын алу.
5. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың қағидаттары:
 - 1) заңдылық;
 - 2) ашықтық;
 - 3) әдептілік;
 - 4) жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін сақтау және оларды сыбайлас жемқорлық көріністерінен қорғау;
 - 5) мүдделер қақтығысына жол бермеу.
6. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мемлекеттік кірістер органдарында жұмыс істейтін адамдардың белгіленген қағидаларды мүлтіксіз сақтауына және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған іс-қимылдары мен шешімдерін айқындайды.
7. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттардың негізінде лауазымдық міндеттерді орындау кезінде сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеу тұрғысынан тікелей іс-қимылдар көзделген:
 - 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қамтитын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде;
 - 2) өз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде;
 - 3) нормативтік құқықтық актілер жобаларын дайындау кезінде;
 - 4) тиісті тыныс-тіршілік саласының ерекшелігіне қарай өзге де қоғамдық маңызы бар қатынастарда.

2. «Қосшы қаласының ішкі саясат, мәдениет, тілдерді дамыту және спорт бөлімі» ММ-де жұмыс істейтін адамдардың мінез-құлық (іс-қимыл) қағидалары

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт қамтитын салада жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін іске асыру кезінде:

- 1) қабылдайтын шешімдерінің заңдылығы мен әділдігін қамтамасыз ету.
- 2) жеке сипаттағы мәселелерді шешу кезінде мемлекеттік органдардың, ұйымдардың, мемлекеттік қызметшілердің және өзге де адамдардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбау.
- 3) шындыққа сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау.
- 4) заңда тәртіптік, әкімшілік не қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылықтар мен өзге де құқық бұзушылықтардың жасалуына жол бермеу.
- 5) басқа мемлекеттік органдардың, ұйымдардың және кәсіпкерлік субъектілерінің қызметіне заңсыз араласуға жол бермеу.

9. Оз құзыреті шегінде басқарушылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- 1) тікелей немесе жоғары тұрған басшыға мүдделер қақтығысының, қызметтік міндеттерді орындау кезінде жеке мүдделіліктің туындағаны, сыбайлас жемқорлық мінез-құлқына және сыйлықтар алуға бейімдеу туралы, сондай-ақ өзіне белгілі болған сыбайлас жемқорлық фактілері туралы баяндау.
- 2) лауазымдық міндеттерді орындау кезінде жеке және пайдакүнемдік мүдделерді басшылыққа алмау.
- 3) әріптестер мен басшыларға белгіленген өзара қарым-қатынас тәртібін бұзатын, олардың бейтарап қызметтік шешім қабылдауына ықпал етуі мүмкін құқыққа сыйымсыз өтініштермен жүгінуден тартыну.
- 4) өзге адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және ынталандырмау.
- 5) лауазымдық өкілеттіктерді пайдалана отырып мүліктік пайда, игілік немесе артықшылық алу мақсатында әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеу және қызметтік емес қызметтер көрсетпеу.
- 6) лауазымдық өкілеттіктерді орындауға байланысты сыйлықтар алмау.
- 7) таратуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе иелену мақсатында пайдаланбау.
- 8) лауазым жақын туыстық қатынастағы адамдарға (ата-аналар, жұбайлар, аға-інілер, апа-сіңлілер, балалар) тікелей бағыныстылықты немесе бақылауда болуды көздейтін болса, осы лауазымға тағайындалудан бас тарту.
- 9) біреуге табыс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруға жәрдем көрсетуден тартыну.
- 10) үшінші тұлғалардың мүдделерін білдіруден немесе лоббилеуден, сондай-ақ олардың атынан әрекет жасаудан тартыну.

10. Мемлекеттік қызметтер көрсету және рұқсат беру құжаттарын беру кезінде лауазымды адамдарға:

- 1) мемлекеттік қызметтер көрсету сапасын арттыру бойынша тұрақты негізде шаралар қабылдау ұсынылады.
- 2) мемлекеттік қызметтер мен рұқсат беру құжаттарын алуға арналған өтініштерді қарау кезінде созбалаңдыққа жол бермеу, оларды белгіленген мерзімдерде беру.
- 3) мемлекеттік қызметтер мен рұқсат беру құжаттарын алуға өтініш берушілермен қызметтен тыс қатынастарға түспеу.
- 4) мемлекеттік қызмет көрсету, рұқсат беру құжаттарын алу үшін бекітілген тізбеге кірмейтін қосымша құжаттарды, сондай-ақ ақпараттық жүйелерден алынуы мүмкін құжаттарды талап етпеу және сұратпау.

11. Құзыретіне кіретін заңды және жеке тұлғалардың тексерулерін ұйымдастыру кезінде лауазымды адамдарға:

- 1) тексерілетін субъектілердің қорғалатын құқықтары мен заңды мүдделерінің бұзылуына жол бермеу.
- 2) тексерілетін субъектілерге заңсыз талаптар қоймау, тексеру нысанасына қатысы жоқ өтініштермен жүгінбеу.
- 3) тексеру жүргізу кезінде тексерілетін субъектіге тексеру нысанасына қатысты қажетті ақпаратты ұсыну.
- 4) кәсіпкерлік қызмет субъектілеріне жеке және пайдакүнемдік мүдделер үшін қамқорлық көрсетпеу.
- 5) тексерулер жүргізу кезінде тексерілетін кәсіпкерлік субъектілерінен тексеру нысанасына қатысы жоқ құжаттарды талап етпеу.
- 6) Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, кәсіпкерлік субъектісінің келісімінсіз қызметтік міндеттерді орындау нәтижесінде белгілі болған коммерциялық құпияны құрайтын ақпараттың таратылуына және (немесе) пайдаланылуына жол бермеу.

12. Әкімдік қызметкерлерін іріктеу және орналастыру жөніндегі кадр жұмысын ұйымдастыру кезінде мемлекеттік мекеме органдарының басшылары мен лауазымды адамдарына:

- 1) меритократия қағидатын басшылыққа алу;
- 2) әкімшілік мемлекеттік лауазымға қабылдау кезінде лауазымды адамдарға жүктелетін негізгі міндеттерді, тыйымдар мен шектеулерді түсіндіру;
- 3) кадрларды іріктеу кезінде Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарын сақтау;
- 4) қызметкерлер мен әкімшілік мемлекеттік лауазымға кандидаттардың дербес деректері туралы мәліметтердің негізсіз берілуіне жол бермеу;

5) әкімшілік мемлекеттік лауазымға жұмысқа орналасуға кандидаттардан заңнамада көзделмеген құжаттарды талап етпеу.

13. Нормативтік құқықтық актілер жобаларын дайындау кезінде:

- 1) нормативтік және құқықтық актілер жобаларын Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарына сәйкес әзірлеу.
- 2) кәсіпкерлік субъектілерінің мүдделерін қозғайтын нормативтік құқықтық актілердің жобаларын сараптамалық қорытынды алу үшін жеке кәсіпкерлік субъектілерінің аккредиттелген бірлестіктеріне және Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасына түсіндірме жазбаны міндетті түрде қоса бере отырып, оның ішінде осы жобаны мүдделі мемлекеттік органдармен әрбір кейінгі келісу кезінде жіберу.
- 3) Қазақстан Республикасының заңнамасы талаптарын ескере отырып, нормативтік құқықтық актілердің жобаларын жария талқылау үшін ашық нормативтік құқықтық актілердің интернет-порталында орналастыру.
- 4) тіркелген нормативтік құқықтық актілердің көшірмелерін Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерінің эталондық бақылау банкіне ресми жариялауға, нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізіліміне, сондай-ақ кейіннен ресми жариялауға жіберу.

14. Тыныс-тіршілік саласының ерекшелігіне қарай өзге де қоғамдық маңызы бар қатынастарда:

- 1) бағынысты лауазымды адамдардың міндеттері мен қызметтік өкілеттіктерінің көлемін нақты және айқын айқындау.
- 2) бағынысты лауазымды адамдар арасында еңбек жүктемесінің біркелкі бөлінбеуіне жол бермеу.
- 3) олардың қызмет нәтижелерін бағалау кезінде, сондай-ақ көтермелеу және жаза шараларын қолдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту.
- 4) орындалмайтын, олардың лауазымдық міндеттерінің шегінен шығатын, сондай-ақ заңнамаға қайшы келетін бұйрықтар бермеу.
- 5) қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде бағыныстылардың қызметіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайын пайдаланбау.
- 6) бағыныстыларды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға мәжбүрлемеу.
- 7) бағыныстылар мен басқа да лауазымды адамдар тарапынан сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама нормаларының бұзылу фактілеріне жол бермеу және олардың жолын кесу.
- 8) әріптестердің өздерінің лауазымдық міндеттерін орындау барысында туындаған мүдделер қақтығысын реттеу жөнінде уақтылы және толық шаралар қабылдау.

9)сыбайлас жемқорлықтың алдын алу бойынша толық шаралар қабылдау.

10) жоғары тұрған не төмен тұрған, немесе қызметі не жұмысы бойынша өзге де тәуелділіктегі лауазымды адаммен ақшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға қатыспау.